

тенции на едно принципно символическо (в смисъла на Пърс) изкуство. Този тип творби се оценяват според степента, в която техните алегорически основания - да бъдат разгърнати перифрази на ключово клише (хипограма) - са постигнали символически (в една романтическа традиция) резултати. Техен пост-романтически, но и принципно лирически проблем е как да свлекат алегорическите си одежди и да постигнат голата, или поне несъблечима истина на символа. Така че въпросната преценка по нещо напомня работата на жури на конкурс по красота или на архонтски съд: там като че ли печелят онези, които колкото по-се събличат, толкова по-облечени в несметна култивирана голота се оказват. На деконструктивно настроените коментатори от публиката не им остава повече от един последен "разсъбличащ поглед", особено ефикасен при работа върху импрегнираното с природност рухо на голотата.

"Сенки" третира централен за Яворов проблем. "Сенки", "Теменуги", "Две хубави очи", "Вълшебница", "Нирвана", "Маска" и пр. разискват лирически върху отношенията между същност и видимост, повърхност и скритост, налично и недостъпно и пр. Тук ще мислим само техните актуализации в "Сенки". Все пак е важно стихотворението да бъде уловено в мрежата на останалите от кръга. "Сенки" отстъпва по предназначаност, а значи и по иронична авторефлексивност единствено на "Маска". Спрямо останалите "Сенки" е далеч по-тенденциозно съшито. Нещо повече, то се забавлява да тематизира собствената си скроеност, но за разлика от "Маска" с удоволствие поддържа една скръбна патетика, проиграваща разтърсваща трагика; трагика особено трудна сред тези бутафорни лабиринти от светлини, завеси, сенки, проекции и видимости. Без да претендира за метафизическия отскок на "Нирвана" или за символистическата програмност на "Теменуги", още по-малко за трансценденталисткия минималистичен техникализъм на "Две хубави очи", "Сенки" все пак не прекращава добрия тон на предназначаното страдание, добиващо своята ироническа редакция едва в творби като "Аз страдам", "Може би", "Тома", "В часа на синята мъгла", "Сфинкс" и особено в "Маска". Така че можем за видим "Сенки" като средишна между трагично-раздвоената и ироническата тенденция в по-късното творчество на Яворов. Нейната етюдна експерименталност я откроява като едновременно изчистена и трепетна, т.е. като *отвътре топла, а отвън студена* със съот-